

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки П'ЯТ ЦЕНТИВ За кордоном

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016

THREE CENTS in the U. S. of America FIVE CENTS Elsewhere

МИ ГОТОВИ ДО ОБОРОНИ ПРОТИ НАГЛОЇ ВІЙНИ — ДЖАНСОН

Нью-Йорк, 7 грудня. — З нагоди восьмої річниці нападу японців на Перл-Гарбор секретар оборони Луїс Джансон пригадав на можливість подібного наглого нападу на цілу країну. У промові на Конгресі Американської Індустрії у Валдорф-Асторія Готелі Джансон ви-явив загальний оборонний план, якщо б „одного дня в четвертій годині ранку ворог хотів напасти на нас серед сну“.

Джансон заявив, що в такому випадку ми приготувані на те, щоб „не бути розбитими вже в годині п'ятій“.

Якщо прийде напад, то він прийде з повітря. Він буде того роду, що для його відбиття американський народ мусить виказати найбільшу відвагу. Після такої загальної остероги Джансон подрібніше описав час мобілізації країни й використання всіх родів зброї для оборони, доки Америка не зможе перейти до наступу. Перший протинаступ буде з повітря. Негайдо опісля воєнна флотія буде грати головну роль, а щойно на кінець прийде черга на приземні сили, щоб накрити ворога.

„Ані ми самі не надіємося швидкою перемогою, ані не дозволимо відітиснути швидкою перемогою тому хто на нас нападе, ані нікому іншому взагалі“ — переконував слухачів секретар.

Він теж виявив, що у випадках на оборону біжучого скрабового року можна буде заціпеніти два біліони доларів, так, що замість передбачених 15 біліонів, буде виданих на оборону тільки 13 біліонів, а всаки оборона буде запевнена. Цю заяву прийняли 3,000 приязних представників промислу гучними оплесками.

ХОЛОДНА ВІЙНА ВИГРАНА ДО ПОЛОВИНИ, КАЖЕ ГОФМАН

Попри секретаря оборони промовляв ще Адміністратор Економічної Кооперативної Політики Гофман. Він обговорив різні проблеми, з якими бореться теперішня адміністрація президента Трумана для втримання промислу на належній висоті. Переходячи до обговорення „холодної війни“ з Росією, сказав, що така війна вже в половині виграна і то мабуть важча її половина.

МАШИНИСТИ ПРОТИ ПЕРЕНОШЕННЯ ФАБРИК

Вашингтон. — Міжнародна Юнія машинобудівців, яка нараховує 600,000 членів, з яких 400,000 zatrudнені при роботах для оборони країни, виготовила плани для боротьби проти перенесення промислових підприємств з головних осередків до рідко заселених околиць. Юнія погоджується з поглядом, що таке розпорощення промислу викличе заваження нашої економічної системи. Провідники юнії кажуть, що плани розпорощення підприємств приготували військові кола, які не рахуються з потребами населення ані з витратою грошей.

М'КАРРАН, ПРО НЕБЕЗПЕКУ ВІД ДИПІВІД

Нью-Йорк. — Сенатор Пат М'Карран, який щойно приїхав зі студії над положенням скитальців в Європі, заявив, що між скитальцями прийдуть до Америки багато одиниць, які належать до підри-

ПОДОРОЖ ДОВКУТИ ЗЕМЛІ У П'ЯТОХ ДНЯХ

Нью-Йорк, 7 грудня. — Там Ламфір, пілот боєвих літаків з другої світової війни, повернувся в годині 11:55 з подорожі довкоти земного глобу. Він користався в своїй подорожі тільки правильними повітряними шляхами, яких уживають летунські підприємства. Ламфір виїхав в п'ятницю минулого тижня в саме полудне, літаком Пан-Америкен Ворлд Ервейс, потім уживав літаків Америкен Ерлайнс і Юнайтед Ерлайнс, які є американськими підприємствами, і повернувся назад до майдану Ля-Гвардія під Нью-Йорком.

Підчас подорожі він пересідав у таких головних містах: Лондон, Брюссель, Дамаск, Карачі, Дельгі, Гонг-Конг, Окінawa, Токіо, Мідвей, Голулу, Сан-Франциско, Шікаго і Нью-Йорк. Він переїхав 22,180 миль впродовж 119 годин і 47 минут, тобто у несповна п'ятьох днях. Видатки подорожі вносили \$2,135.04. Свою подорож віддав Ламфір під опікою Ер-Форс Асошіейшен на спомин першого полету америкаських братів Врайтів перед 46 роками з Кітті-Гок, у Савт-Кароліні.

ДЛЯ ПЕРЕМОГИ ЧЕРВОНИХ В КИТАЮ. — Гонт Конг, 8 грудня. — Китайські червоні армії заливають далі ще останні території Південного Китаю, увійшовши вже в провінцію Юнан. Націоналістична оборона вже до краю дезорганізована, а уряд пригортається до дальшої евакуації.

ДІЮЧИЙ ПРЕЗИДЕНТ КИТАЮ В АМЕРИЦІ

Нью-Йорк. — Генерал Лі-Тсунг-Ен, діючий президент Китаю під націоналістичним урядом, приїхав літаком до майдану Ля-Гвардія в Сан-Франциско в середу в год. 2:50 сполудня, а негайно опісля пішов до шпиталю для точної перевірки свого здоров'я. „Надіюся, що моє здоров'я швидко поправиться і після того я повернусь до Китаю, щоб боротися проти комуністичної агресії“ — сказав Лі. Він заперечує, наче б його приїзд мав політичне значення. Він хоче тільки прийти до сил після сорок років служби Китаєві, як він висловився.

ПЕРЕДБАЧУЄ ПОКІНЧЕННЯ ЗАКОРДОННОЇ ДОПОМОГИ В 1953 Р.

Нью-Йорк. — Предсідник Електрик Бойд ед Шер Компані, Кортис Е. Калдер, у промові на Конгресі Американської Індустрії висловив переконання, що Америка буде приневолена покінчити допомогу для закордонних країн після 1952 р. До того часу Америка мусить збалансувати свій експорт та імпорт, бо інакше втратить усі користи з цієї, для яких витрачує біліони доларів на допомогу чужинним державам. Він дораджував точну перевірку стратегічних матеріалів для оборони.

ОСТЕРІГАЄ ПЕРЕД ЧУЖИНИМИ СУБМАРИНАМИ

Портленд, у стеїті Орегон. — Губернатор Іграм Стейнбек з Гавайів промовляв по радіо з нагоди річниці нападу Перла-Гарбор і виявив, що коло островів появилися якісь субмарини. „На мою думку це можуть бути тільки російські підводні лодки“ — сказав він. Заки губернатор виїхав до Вашингтону він пригадав, що Гаваї не мали оборони перед військовими роками. Він не гадуював точніше, коли субмарини появилися. Теж пригадав, що багато докових робітників у Гаваї є комуністами, а багато з них є американськими громадянами, отже вони творять справжню небезпеку.

СПОДІЮТЬСЯ 3,000,000 ПАЛОМНИКІВ В РИМІ В СВЯТОМУ РОЦІ

Рим, 8 грудня. Ватиканські кола сподіються, що в 1950 році, який буде проголошений Святим Роком, до Риму приїде около 3,000,000 паломників з усіх частин світу. Протягом року там відбудеться 26 церемоній при співучасті Папи П'я. Святий Рік почнеться та буде офіційно проголошений Папою в наведеному латинському Різдва.

ВЕЧІР МУЗИКИ М. ГАЙВОРОНСЬКОГО

3 Митрополітального Комітету Української Молоді повідомляють, що стараннями цього Комітету буде влаштований в дні 29-го січня 1950 р. в Карнегі Рісайтл Гол в Нью-Йорку, в год. 5:30 післяполудня, Вечір Музики М. Гайворонського. Пісні і композиції покійного Михайла Гайворонського, великого друга української молоді, виконають кращі українські співаки, між ними: Марія Поліняк-Лисогір, Лев Рейнар-вич, Ольга Павлова, Осип Стедур, Марія Воднар, Стефанія Нога та інші. Подорож проімпрезу будуть своєчасно подані до відома через пресу.

В ДОПОМОГУ НОВИМ ІМІГРАНТАМ В КАНАДІ

Міністерство Державного Секретаріату в Канаді докладає багато зусиль, щоб допомогти новим імігрантам включитися в місцеве життя. Цю справу окремо піклється відділ канадського громадянства, публікуючи відповідну літературу, теж в українській мові. Стараннями цього відділу в останньому виданні „Основні відомості про Канаду“, подібно як це зробив УНСоюз для нових імігрантів в ЗДА, публікують брошуру „В Країні Волі“.

КОМІТЕТ О.Н. УХВАЛИВ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЮ ЄРУСАЛИМУ

Лейк-Соксес, 8 грудня. Проти опозиції Злучених Держав і Британії, Політичний Комітет Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй ухвалив вчора більшістю 35 голосів проти 13 та при 11 здержаних, створити в Єрусалимі постійний міжнародний режим, під окремою адміністрацією Протекторатної Ради О.Н. В користь цього рішення голосував солідарний блок південно-американських та арабських країн, як теж Советський Союз і його сателіти. Проти голосували Злучені Держави, Британія, Ізраїль, Норвегія, Швеція, Туреччина, Південна Африка, Чиле, Гватемала, Гаїті, Ісландія, Уругвай і Югославія. Ізраїль пробує даліше організувати відповідну опозицію в самій Генеральній Асамблеї.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ПОГОДИЛИСЯ НА КОМПРОМІС В СПРАВІ КИТАЮ

Лейк-Соксес, 8 грудня. Злучені Держави погодилися вчора голосувати в користь тридержавної пропозиції в справі передачі обвинувачення національно-китайського уряду проти Советського Союзу для „дальшої перевірки і студії“ Малій Асамблеї, але під умовою, що Малій Асамблеї рівночасно рекомендується розглянути кожне даліше порушення американсько-британської резолюції в справі інтегративності китайської території.

ДА ЛІШ І ДОПОВІДІ ІНЖ. ТИШОВНИЦЬКОГО В ТЕКАСІ ПРО УКРАЇНУ

„Бімонт Інтерпрайз“, „Джеппер Нюз“ та інші місцеві газети в Тексасі знову подали вістки про дальші доповіді інж. Е. М. Тишовницького про Україну в поодиноких американських клубах та організаціях. Темою доповідей цього нашого громадянина, що потрапив у відносно короткому часі здобути собі велику популярність в місцевих американських колах, є звичайно: „Україна — мій рідний край“.

ГОЙС ПРИГАДУЄ НІМЦЯМ ВИНУ ЗА АНТИСЕМІТИЗМ

Франкфурт, 8 грудня. Теодор Гойс, президент західнонімецької федеративної республіки, заявив вчора по радіо, що хоча всі німці частинно відповідальні за переслідування жидів під час владі Гітлера, проте вони не мають потреби пригнічуватися почуттям „колективного відповідальності“. Натомість, по думці Гойса, вони ніколи не повинні забути того „колективного сорому“ за той безприкладний в історії злочин Гітлера та його кліки.

СТВОРЕНО ПРОТИ-КОМУНІСТИЧНУ СВІТОВУ ОРГАНІЗАЦІЮ РОБІТНИЦТВА

Лондон, 8 грудня. — Вчора тут продовжувалася т. зв. світова конференція вільного робітництва, у висліді якої створено нову Міжнародну Конфедерацію Вільних Професійних Спілок, в протиставленні до опанованої комуністами Світової Федерації Професійних Спілок. До нової світової робітничої організації, з виразним проти-комуністичним характером, долучилися теж дві найбільші американські організації робітників, Конгрес Індустріальних Організацій (CIO) та Американська Федерація Праці (АФЛ). В цій важливій конференції взяло участь 261 делегатів, що заступали 48,453,355 робітників в світі. Перед закінченням конференції ухвалено проєкт статуту та вибрано столицю Бельгії, місто Брюссель, на постійний осідок організації. Статут прийнято одногласно, тільки Французька Конфедерація Християнських Робітників здержалася від голосування, не зазімаючи ще виразного становища до нової організації. Сьогодні відбудеться вже правдоподібно кінцеве засідання, на якому буде вибрана еگزекүтивна рада організації, найповажнішим кандидатом на голову якої є доволі гідний провідник бельгійського робітництва, Поль Фінет. Еگزекүтивна Рада складатиметься з одного делегата з Африки, трьох делегатів з Азії, двох з Британії, двох з Латинської Америки, одного з Західної Індії, одного з Австралії, п'ятьох з Європи та чотирьох з Північної Америки. Воно відбудуватиме свої засідання раз на шість місяців. Американська делегація висловила своє вдовільня до теперішнього перебігу і вислідів цієї важливої конференції, що започатковує нову добу в історії організованого вільного робітництва в світі.

ЗМІНИ В ГОЛОВНОМУ КОМАНДУВАННІ ФРАНЦУЗЬКОЇ АРМІЇ

Париж, 8 грудня. — Французький уряд поробив вчора цілий ряд змін в головному командуванні збройними силами країни, іменуєючи генерала Клемента Блянка шефом генерального штабу армії, на місце ген. Жоржа Реверса, якого поставлено до розпорядження прем'єрові. Нову функцію ген. Реверса точно не означено, але вважається, що він виконуватиме зв'язкового в поодиноких військових комітетах, що їх створено в рамках Атлантичного Пакту. Пороблено теж деякі зміни в командуванні флотом і авіацією. Бувший французький командант в Німеччині, ген. Жозеф-Пієр Кеніг, був іменований головним інспектором французьких збройних сил в Північній Африці.

ФРАНЦІЯ ЗАНЕПОКОЄНА РІШЕННЯМ О.Н. В СПРАВІ АФРИКИ

Париж, 8 грудня. — Комітет закордонних справ французької Національної Асамблеї висловив вчора свій жаль з приводу французької згоди на план Об'єднаних Націй щодо дальшої долі колишніх італійських колоній в Північній Африці та домагався від міністра закордонних справ, Роберта Шумана, відповідних висясень.

КОСТОВ НЕ ПРИЗНАЄТЬСЯ ДО ВІЙНИ В ШПИГУНСТВІ

Софія, Болгарія, 8 грудня. — Вчора тут почався великий політичний процес проти доволітного комуністичного провідника, члена політбюро комуністичної партії в Болгарії та бувшого заступника прем'єра, Трайча Костова, та десятих інших визначних комуністичних провідників, тепер „вищислених“ та обвинувачених в „зраді“, „змові“ з Тітом та в шпигунстві на користь західних великодержав. До всіх тих злочинів Костов і його співобвинувачені мали „признатися“ під час переслухання на поліції. Але вчора вже в першому дні розправи прийшло до сензаційного і нечуваного в історії комуністичного судівництва звороту, як Костов заперечив закидувані йому злочини зради і шпигунства, признаючись тільки до деяких „ідеологічних ухилив“ від партійної „лінії“. З хвилиною, як Костов почав заперечувати закидувані йому актом обвинувачення провини, судову розправу перервано на 20 хвилин, щоб Костов „надумався“. Після перерви він продовжував заперечувати свою вину, що ликиляло велику констракцію в суді. Другий обвинувачений, бувший міністер фінансів Іван Стефанов, вже бездушно potwierдив свої поліційні зізнання, „признаючи“ до всіх закидуваних йому злочинів.

ПОЛІПШЕННЯ БРИТАНСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Лондон, 8 грудня. — З поінформованих джерел тут заявляють, що британське господарство, після проголошення девальвації фунта стерлінгів, помітно поліпшилося: збільшилися резерви золота, продукція і експорт, як теж зменшилася заборгованість. Точні дані про ці зміни держаться ще в таємниці, але вони мали б бути проголошені вже з кінцем грудня.

УХВАЛЕНО НОВИЙ ПОДРУЖНИЙ ЗАКОН В ЧЕХОСЛОВАЧИНІ

Прага, 8 грудня. — Комуністичний парламент Чехословаччини ухвалив вчора новий подружний закон, проголошуючи нелегальними всі церковні слюби, якщо вони не будуть попереджені цивільними. Закон увійде в силу з Новим Роком та передбачує кару на священників, що винчали б подружні пари без перевірки, що вони раніше відбули формальності цивільних слюбів.

ЩЕ МІЛЬОН НІМЕЦЬКИХ ПОЛОНЕНИХ В СОВЕТАХ

Берлін, 8 грудня. — В поінформованих німецьких колах стверджують, що в Советському Союзі перебуває ще поверх один мільйон воєнно-полонених німців, між ними теж велика кількість жінок. Всі вони є на каторжних роботах по всіх просторах Советського Союзу.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130
of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЯСНИЙ ДОРОГОВКАЗ

Кожна праця і кожне зусилля буде подвійно успішне і корисне, як воно буде плановане і цілеспрямоване. Це тим більше відноситься до громадського життя. Плановість і цілеспрямованість є тут головною передумовою вже не тільки успіху, але й самої праці взагалі. В іншому випадку громади будуть тупцювати в брудному колесі багатьох імпрез, засідань і нарад, кінцевим ефектом яких будуть численні розчарування та знеохочення.

На загрозу такого явища вказували б повідомлення з деяких наших громад. В підготовках імпрез там спостерігається безплановість, а в їх виконанні таку ж відсутність відповідної цілеспрямованості. Це головне там, де є більше односторонніх організацій та де немає ще досі бодай спроби якогось об'єднуючого осередку, в якому можна б координувати працю. Було б зайво наводити конкретні приклади. Кожний з нас бачить їх у своїй місцевості.

За останній рік наші громади збільшилися новоприбулими, між якими є багато високо кваліфікованих громадянських робітників. Але все це, разом з цим розробленим апаратом місцевого громадянства, є все ще тільки мініатюрою того, що справді можна б назвати громадами, головне на тлі великого довкілля. Тому наші громади аж ніяк не можуть дозволити собі на розпорощення сил та на традиційне наше „один до ліса, другий до біса“. Ми мусимо знайти розв'язку і засоби, аби наші концертні чи театральні заходи не свідчили про пустоту, аби наші громадські наради не обмежувалися до однієї „і, головне, аби наша жертвенність на народній цілі не була в длох, трюх чи мимсимально чотири - цифрних числах. І в цьому нам найбільше допоможе плановість та цілеспрямованість цілого нашого громадського життя в його різноманітності.

Під цим оглядом ми маємо традиційні вже явні дороговкази, виправдані мільйонами і подтверджені потребами сучасного. В останньому вони теж прекрасно спредцизовані кількома словами в посланні президента Трумана до Четвертого Конгресу Американських Українців: вклад в американське життя та допомога поневоленому українському народові. Власне на цій базі і для цих цілей ми можемо і повинні планувати та вести всю нашу громадську роботу. Бо сумнівним вкладом в американське життя буде небагато приготівана культурна імпреза, як і невеликою допомогою

для української справи буде той один долар і „решта дрібниці“, що ми їх принагідно жертвуємо. Наш вклад в американське життя повинен бути такий великий і чистий, як ним є українська творчість, а наша допомога визвольній боротьбі українського народу повинна бути бодай частинною такою щирою і жертвенною, як нею є ця боротьба.

Якщо б ми не на словах, але на ділі йшли за цими дороговказами і відповідно до них планували нашу громадську активність, тоді й ціле наше громадське життя було б глибше, повніше та дало б далеко більші результати. Тоді поодинокі організації в громаді не будуть робити одна одній на перекір, але в своїй праці будуть себе взаємно доповнювати, будуть виступати спільними силами аби вклад був видатніший і допомога більша. Вони будуть не конкурувати зі собою, але змагатися між собою за ліпші досягнення.

Микола Чубатий.

Польський Львів над Одрю

Австрійський науковий журнал „Істери Ревю“, редагований англійською мовою та німецькою, прислав статтю „Польська Повоєнна Історія-графія“, надіслану з-поза залісної куртини, з теперішньої комунізованої Польщі. По заголовку статті можна б судити, що вона може бути інтересна тільки для фахових істориків. Та хоч вона справді інтересна в першу чергу для істориків, вона теж інтересна і для широких кругів громадянства. Хто знав польський вчорашній світ з-перед війни, той може з тої статті виробити собою дуже інтересний погляд на політичну думку, що нині пронизує польську історичну науку.

Кожна історична наука є наукою найбільше спорідненою з практичною політикою; зокрема польська історична наука все стояла на сторожі великодержавних інтересів Польщі та найкраще виясняла політичні плани польського уряду в кожний час. Це польські вчені історики та географи опрацювали основний план сполучення Західної України та Західної Білорусі — земель, що їх потрапила Польща серед революційного хаосу в східній Європі по першій світовій війні всупереч тоді загальному прийнятому праву самовизначення народів, захопити під свою владу. Це польські вчені, під проводом професо-

Конкретні висліди праці в наших громадах за останні часи вказували б, що ми починаємо розгублюватися як в плановості так і цілеспрямованості нашої праці. У нас виривається цілий ряд дрібних і місцевих проблем, що прислонюють ці великі справи, які повинні правити нам за ціль. Проблеми нової імміграції, місцевої генералії, численних місцевих груп і організацій, локальні потреби і т. п., все те замість творчої урізноманітності наше життя та наші зусилля, починає їх хаотизувати, спрощувати та замість широкої і бистрої струї перемінювати його в хай і бурхливу, але все ж таки калабану.

Місцеві провідники нашого громадського життя та свідомий загаль мусять поробити відповідні заходи, щоб до цього не допустити. В цьому повинна їм допомогти наша преса та наші центральні організації, на чолі зі своєю верхньою громадсько-політичною репрезентацією — Українським Конгресовим Комітетом.

ХТО МОЖЕ ІХАТИ ДО АМЕРИКИ?

Вияснення Злученого Українсько-Американського Допомогового Комітету.

Тому, що все ще існують помилкові погляди на теперішній стан переселених можливостей українських ДП з Європи до Америки, ширені інколи навіть свідомо неприхильними чинниками з метою вивести роздор в українську громаду й пошкодити її організацію, Злучений Українсько-Американський Допомоговий Комітет пояснює це раз:

1) Поіменні аплікації від родичів і приятелів із ЗДА не підлягають обмеженням, себто ті, які перейшли вже оформлення і перебувають в останньому європейському переселенні таборі Бремен-Грон, можуть їхати без перешкод.

Вияняток творять ті, що їх

тим часто усміхалася куди краді наукова кар'єра в столиці держави, в Варшаві. Вихід польського кресового вченого з Львова вважалось мало не за „народову дезерцію“ з загроженої позиції. У Львові, а не в Варшаві, мало своїх осідок „Польське Товариство Гісторичне“, хоч сама природа річимагала, щоб таке наукове товариство, що гуртувало істориків всієї Польщі, мало свій осідок у Варшаві, столиці держави, а не в пограничній Львові. До того ще уряд герметично перед українцями замкнена міська управа Львова та польське громадянство подбали, щоб у Львові, в найкращій місці біля стрийського парку, здавигнути для того більш політичного ніж наукового товариства величезний дім, що його будова саме розпочалася в році 1939. Відкриття і, передавання того дому польській історичній науці в руки польських істориків на кресах мало відбутися в наступні 1940 роки разом з величавими святкуваннями 600-ліття прилучення Галичини до Польщі та, як го-лосила польська пропаганда, 600-ліття польського Львова.

Не судилося полякам відсвяткувати 600-ліття розбійничого наїзду польського короля Казимира Великого з 1340 року на українську Галицько-Волинську Державу та на її столицю — український Львів. Пакт Сталіна з Гітлером розвіяв всі плани цього провокаційного свята у відношенню до автохтонного українського населення Галичини. Польща розлетілася завдяки своїй невідповідальній політиці на сході і якраз на передодні святкування 600-ліття польськості Львова — Львів назавжди перестав бути польським Львовом.

(Довідчення на стор. 3-тій)

„спонзори“ не склали грошевого покриття коштів подорожі з порту (Бостон або Нью-Йорк) до місця призначення і (крім цих коштів) 25 дол. на родину (отже не від особи, а за всю родину), на покриття інших видатків, що їх мав ЗУАДК у зв'язку з переселенням тих осіб (туди входять не лише утримання апарату ЗУАДК в Європі, але й кошти перевезу багажу імігрантів і висилка телеграм з повідомленням про їх приїзд). Зобов'язання покрити кошти подорожі на американському терені було частинною умовою між „спонзорами“ і ЗУАДК. Тому, коли „спонзор“ відмовиться покрити ті кошти, ЗУАДК анулює його аплікацію, здержуючи виїзд даного емігранта з Бремену.

Щоб оминати це й уможливити емігрантам, які мають на це змогу, виїхати з Бремен-Грону найближчим транспортом до найближчого корабля у Бременгавені, ЗУАДК визнає всіх „спонзорів“, що внесли приватні (поіменні) аплікації через ЗУАДК, негайно вносять гроші на покриття залізничного квитка з порту до їх місця змеження та 25 дол. Коли вони цього не зроблять і дані емігранти будуть задержані, то їх слушні жалі й нарікання впадуть не на ЗУАДК, а на „спонзора“, який через таку розмірно невеличку квоту наражує на великі викрощі та сумні переживання близьких йому людей. ЗУАДК ще раз пояснює, що він далі не всій фінансувати всю свою переселенчу акцію виключно лише власними фондами, зібраними як добровільні пожертви від американських українців, бо ці фонди вичерпалися, а сума задоволення „спонзорів“ за кошти переїзду і транспорту їх багажу досягла округлої квоти 150,000 дол. (сто п'ятдесят тисяч доларів).

2) 800 українських скитальських родин в Німеччині й Австрії переходить тепер процедуру законного оформлення на виїзд до ЗДА, — всі на т.зв. анонімні аплікації ЗУАДК, затверджені ДП-Комісією у Вашингтоні. Приїзд цих людей до ЗДА залежний від того, чи українські громади в ЗДА або українські громадяни від себе згодяться свою готовність прийняти новоприїжджих до себе тимчасово на помешкання та допомогти їм одержати працю й усамотійнитись. Без докладного вказання, до кого їде кожний імігрант, він не дістане візи в Бремен-Гроні ні не може перейти Комісію Іміграційного Уряду на кораблі. В міру, як наспівують зголошення від громад і від окремих громадян, ЗУАДК негайно дифузую дану кількість осіб в Європі до виїзду.

3) Екзекутива ЗУАДК звертається з гарячим закликом до всіх новобрижних українців, які переїхали до ЗДА або за посередництвом ЗУАДК на т.зв. індивідуальні (родинні) аплікації, або виключно завдяки ЗУАДК, на його власні анонімні аплікації, щоб вони повернули ЗУАДК-ві гроші, що їх ЗУАДК витратив на їх переїзд і транспорт багажу, та щоб вони, з вдячності до громадської установи, яка зробила їм добро, і в почутті солідарності та сентименту до українських емігрантів, які ще ждуть на виїзд в Європі, — склали на цілі переселенчу акції ЗУАДК добровільний латок у висоті, що відповідає б їхній матеріальній спроможності та їх українській совісті. Існують благородні приклади громадської зрілості україн-

(Довідчення на стор. 4-тій)

ЧЕТВЕРТИЙ КОНГРЕС АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

XIV. ПРИВІТИ

Конгрес прийняв пропозицію ред. Катамая, відкладаючи дискусію над звітами Екзекутиви УККомітету до чергового дня.

З черги приступлено до дальшої точки програми, привітів від українських земель.

ПРОФ. П. КОВАЛІВ ВІТАЄ КОНГРЕС ВІД ЦЕНТРАЛЬНОЇ УКРАЇНИ

1. Вітаю Четвертий Конгрес Американських Українців від імені Наддніпрянської України і бажаю успіху в тій важкій і відповідальній місії, що її він покликаний виконувати в боротьбі за визволення українського народу.

2. Цього року Конгрес зібрався саме в той час, коли світ переживає найбільше політичне напруження, коли національні противенства досягають своєї найвищої точки, і світ стоїть перед загрозною новою війною. Річ зрозуміла: доки не буде в світі доброї волі і широкого бажання визнати кожному народові його місце і право на волю і здобутки його праці, доти не буде в світі миру і спокою.

3. Український народ — один із народів, що в своєму історичному житті може зазнати найбільше лиха від різних зовнішніх ворогів, що посягають на його волю, на його самостійне державне життя, до якого він був покликаний ще понад тисячу років тому. Він мав на те всі підстави: свою власну територію, власну національну культуру, історію, мову і Церкву, що потім поширила свою діяльність по цілій території Східної Європи.

4. Часті напади на українську державу різних козових

народів, що хвиля за хвилею йшли на Україну з азійських степів, знесилили її. Вона занепадала на деякий час, але потім знову відроджувалася і особливо великої могутності досягала при Богданові Хмельницькому, коли зібрані були всі українські землі в одну велику Соборну Державу.

5. Імперіалістична політика сусідніх держав незабаром припинила існування української держави, і територія поділена була між Сходом і Заходом. Від того часу українська нація, втративши свою державу, не могла вільно розвиватись, бо стала поневоленою нацією. Культура, освіта, мова, Церква — все було занебане, особливо на Наддніпрянській Україні, де російське самодержав'я не тільки не сприяло вільному розвитку української культури, освіти, мови, Церкви, а, навпаки, жинвало всіх заходів, щоб послабити розвиток всіх творчих сил української нації, тримати народ в темряві, щоб він не знав, хто він є.

6. Національний дух, національна ідея в душі українського народу, проте, не загасла, а дедалі більше зростала. І в цьому велику роль відіграли інші українські землі, що були по той бік політичних кордонів (Галичина, Буковина, Закарпаття). Ці землі, перебуваючи в трохи кращих політичних умовах, були тією оживляючою силою, що підтримувала знесилені організм національної культури Наддніпрянської України. Саме коли на Наддніпрянській Україні панувала заборона рідного слова, на Західній Україні не рідне слово, рідна мова вільніше розвивалася, і через те загальний процес розвитку української літературної мови не переривався.

7. Вороги української нації намагаються посягати ворожнечу поміж українським народом в його територіальних частинах і особливо поміж наддніпрянцями і галичанами, щоб цим знесилили українську націю, вибити з-під неї ґрунт для будування самостійної держави. Для цього часто використовують ще й Церкву, беручи її за основу поділу української нації на окремі церковно-ворожі табори, а також і мову, що має деякі діалектні відмінності.

8. Але всього цього не повинно бути. Деякі різниці в церковних обрядах, а може навіть і в догмах не можуть бути принциповою підставою розбиття єдиного національного ті-

ла. Церква, як Божа установа, вже своєю суттю виходить за межі національні і державні, а в межах окремих націй вона приймає лише національне забарвлення, і через те національні Церкви дуже часто відіграють об'єднуючу роль в житті нації. Так само не можуть бути принциповою підставою розбиття деякі різниці в мові, бо все те є другорядні чинники супроти основного чинника, що його ми називаємо єдиним національним духом. Єдиний національний дух — ось що є запорукою єдності цілого українського народу без огляду на територіальне розселення його.

9. Ніколи і в минулому не було різкого територіального розмежування. Коли на Західній Україні з'являлись якісь літературні твори, то їх Наддніпрянська Україна приймала за свої. М. Драгоманів видає в Києві оповідання Федьковича; так само передруковуються на Україні і твори Франка, Кобилянської та ін., і наддніпрянські українці визнають їх за свої. А Тарас Шевченко, отой найбільший геній українського народу, що створив світову славу, світове ім'я українській літературі, хіба не однаковому шанованій цілим українським народом? Таких фактів можна було б навести безліч. Але й цього досить, щоб ясно бачити, де наша соборність, в чім вона полягає і яку вона має силу в будіванні української держави.

10. Тільки українська соборність, тільки єдність українського народу може забезпечити йому цілковите право і силу на власну державу. Тільки соборна держава може поставити українську націю на той шлях розвитку, яким іде розвиток інших державних націй світу!

ПОСОЛ ВАСИЛЬ МУДРИЙ СКЛАДАЄ ПРИВІТ ВІД ГАЛИЦЬКОЇ УКРАЇНИ

Привітання п. В. Мудрого від Галицької України в скороченні звучить:

Соборницькі змагання Галицької України сягають 1848 р., коли то на з'їзді українських учених у Львові проголошено єдність західної вітки українського народу (в Австрії) із східними українцями, поневоленими тоді царською Росією.

(Продовження на стор. 4-тій)

Польський Львів над Одрою

(Докінчення зі стор. 3-го)

Саме в 600-літній наїзду польського короля Казимира на Львів ціла східна 600-літня політика польського народу на українські землі скрапувалася. Прийшла більшовицька окупація Західної України та її прилучення до совєтської України. Прийшла згодом нацистична окупація. Відбулися криваві сцени між польським та українським населенням в переднішках поміж однією та другою окупацією. Прийшла вкінці друга червона окупація Західної України та кінець „польського” Львова.

На основі порозуміння поміж скоунізованою Варшавою та Кремлем зарежено виміну населення. Поляки зі Західної України перенеслися на захід. Українці зі заходу на схід. Польський уряд ужив великих західних просторів по Одрі та Нісу, захоплених поляками від Німеччини при допомозі Сталіна. „Польський Львів”, себто напівпольське, здебільша урядниче населення теж переселилося на нові західні землі Польщі, на територію давньої Німеччини.

Польський львівський університет, кузня польської загаришницької політики на українських землях, перенісся до Вроцлава, приміщуючись в мурах німецького бреславського університету. До Вроцлава над Одрою потягнули теж польські історики, географи й етнографи, так добре на львівським ґрунті відомі типи воюючої кресової Польщі — ці Чекановські, Стояновські, Малечинські, Інглоти, Умінські, Лер-Славинські та інші. Вони десятиками літ приспособлені до накручування історії польської місії на східі, тепер нагло страстали своєю східною атмосферою і почали на старість вчитися віддавати новим, західним повітрям. На приказ комуністичного уряду Польщі й Стадіна приходиться їм забувати „Малопольську Вхолодню”, „польську Волинь” та „польське Полісся”.

Треба призначити, що польський Львів над Одрою скоро став пристосовуватися до нового вітру. Всього цей львівський вчений світ з „польського Львова” нагло змінив своє наукове заінтересування. Як нас информиє „Істерн Ревю”, впродовж повоєнних літ уже майже не було праці про польське претенсії до українських земель. Немає вже ні одної праці про „польський Львів”. Тільки одна чи дві праці займаються ще найвітвілішою добою польської історії, добою польсько-литовської потуги за Ягйлонів.

Натомість поспішалися антропологічні, етнографічні, мово-

знавчі та історичні праці про первісне польське населення на західних кордоні теперішньої Польщі, про польське балтійське побережжя, про світлу в XII-тім столітті історію польського Львова. Місто про польський Львів появилося вже обемисті праці про історію польського Вроцлава. Для теперішнього польського вченого світу під владою Берута шість соток літ історії польської експансії на українсько-білоруські землі, шість соток літ польської місії на східі зникли, як королева злилася. Польська історична наука повернула на правильний шлях, на коліс корінно польські землі.

Та яка зміна настала на західних польських землях за тих прогайнованих поляками шість сот літ! Землі ці німі вже так основно змінилися, що на відібраних землях, за вимком горішнього Шлезька з депо більшим відсотком населення поляків, там не було їх більше як п'ять відсотків. Горда коліс за Мешка Старого столиця Шлезької землі, справді польський Вроцлав, став за наших часів містом на 97% німецьким, німецьким Львовом на польсько-німецьким кордоні. Сталіна поміг полякам прогнати звідтам німців, що жили на тих землях вже 600 а то й 700 літ, а духова творчість польського Львова на українських землях злязлася тепер за важку роботу відвоювати впродовж сім соток літ справді коліс польський Вроцлав. Чи угадаєте це ім?

Покажуть найбільші десятиліт. Все ж таки ми думаємо, що над Одрою в мурах Вроцлава поляки морально почувалися сильніше ніж на Україні, над Полтвою. Чи це старе польське моральне право за небажання їх заборочістю на східі утримується перед реальною силою, себто перед силою вправді розгромленого німецького народу, але все таки сильного, це друга справа. Коли б їм це удалось, то поляки виграли б сильну ставку та направили б свої страсти за останніх 600 літ.

На старій Україні була послоніца про святе право власника, яка звучала: „З чужого коня хоч й серед болота злази”. Серед болота та серед світової тучі прийшлося кресовим полякам покидати українського коня — український Львів, перемальований ними на польський. Може вони тепер твердше сидітимуть на старім, але власнім коні — відісканім польським Вроцлавом.

Між новими книжками, що появились в теперішній Польщі, є теж книжка польського публіциста, відомого україн-

З ЖИТТЯ ГРОМАДИ І ОРГАНІЗАЦІЙ

ШКАГО, ІЛЛ.

Шкаговець українці за працюю.

Успішна праця Ліги Американців Української Походження в Шкаго не заспокоїла всіх потреб, й тому Ліга, а за нею все українське громадянство міста Шкаго, стоять в обличчі нових, пекучих завдань. При подивогідній жертвеності церковних громад, організацій та поодиноких громадян вдалося примістити в Шкаго та його найближчих околицях визначену ЗУАДК-ту квоту скитальців, що приїжджають на безімненні завірення ЗУАДК. Провід Ліги в особах пп. Івана Дужанського, голови, інж. Степана Куропаса, місто голови, пань Іванни Подолі й Катерини Гульчій, зробив все можливе й неможливе для цього, щоб переселенці справи стали в центрі уваги шкаговецьких українців. Проведена праця була незаперечним доказом, що в згоді, в тісній співпраці та при добрій волі, можна дуже багато добрих діл здійснити. Ще більше радісним явищем в житті шкаговецьких українців є те, що тут вже затерлися різниці між „старою” й „новою” еміграцією, й ніхто тут про це не думає та не говорить. Усі працюють згідно й об'єднано.

Та зроблена праця — це ще не все. За морем же викупили нашої допомоги десятки тисяч українських скитальців. З-за недостатності фондів ЗУАДК, як це не болюче, мусів припинити переїзд тих родин, що їдуть на безімненні завірення ЗУАДК-комітету. Тепер не від ЗУАДК вже, але від всього громадянства залежати доля українських скитальців в Європі. ЗУАДК — як відомо з преси, витратив на переселення тільки під умовою, що в касу ЗУАДК впадне відповідна сума грошей.

Тут аперну чергу Управа Ліги звертається за проханням до тих всіх новоприбулих українців, що вже придбали помешкання та працюють. Вони повинні мати якнайбільше розуміння й співчуття до долі цям. Александра Бехенського, під заголовком „Дзее Глупои Польской”. Вона найкраще віддає синтезу польської історії останніх 600 літ.

своїх братів за морем, тих братів, що недавно з ними розсталися й обійшли ніколи не забувати за їх долю.

Тепер трапляється прекрасна нагода вкласти свою лепту в зусилля всієї української американської спільноти. Чейже кожний скиталець десь живе, якось працює, й зможе виконати те, до чого морально зобов'язаний. Згідно з записами що є в посіданні Ліги, новоприбулі в останніх місяцях на терен Шкаго винні за свій переїзд до каси ЗУАДК не мало — а 17,700 доларів. Більшість зобов'язана ЗУАДК-комітетові подвійно, бо ЗУАДК-комітет не тільки виставив своє завірення для них, але зі своїх фондів заплатив їм дорогу до Шкаго.

Коли б ці гроші вернулися чимсь корше до каси ЗУАДК, то можна б при їх допомозі видобути з клішій нужди й голоду, найменше 150 скитальчих родин. Маймо всі на увазі, що інші добродійні організації американських громадян — не зупинили акції переселення, й ведуть її — на жаль за рахунок того власне, що українське переселення акція спинилася з-за відсутності фондів.

Управа Ліги розуміє, що звернути всі кошти переїзду не кожний може зразу, й цього не вимагає. Та вже коли кожний зобов'язаний дати стільки, скільки він може дати, з тим, що решту доплатить згодом, то це вже буде дуже багато. Кошти переїзду ЗУАДК обчислив на суму 50 доларів. Тепер нема часу на розрахунки — бо в переселенчій акції коротко кажучи — горить земля під ногами. З проханням в цьому відношенні звертається Управа Ліги й до решти новоприбулих, отже тих, що прибули на поімненні завірення, чи почерез інші перерозові агенції. Скажимо собі правду в очі й заговоримо нащесті з безпосередньою чистістю, і поставимо питання: Чи було б такою великою труднощі скласти одного гарного дня по 10 доларів від кожного працюючого нового емігранта? Напевно ні! Напевно це не принесло б смертельного удару економічному майбутньому його, чи його родині. А до нових емігрантів найбільше промовляє ця пекуча справа, на них найбільше тяжитиме ганьба за невдачу в

ДВА ГОСТИННІ ВИСТУПИ РОМИ ПРИЙМИ.

Американські українці мали досі нагоду тільки чути про славну українську балерину Рому Прийму, що дісталася зоскитальщини до Канади, де вже підбила собі своїми виступами не тільки серця канадійських українців, але й канадійську критику. Згадуючи про 21-літню Рому Прийму як балерину — українку, критики нагадують такі славні імена як Фокіна, Павлової та Ніжинського, що відомі в цілому світі. В тому розумінні Рома Прийм — є вже інтернаціональною артисткою. Та до цього треба додати і високо підняти її українську творчість, цілком нову й нами досі не видану, а на яку наше громадянство певно буде найбільше цікаве.

Рома Прийма прибуде до Злучених Держав з Монреаля, звідки вийде в п'ятницю, зараз по концерті, щоб бути на час у Філадельфії, де відбудеться її виступ у неділю 11-го грудня ц. р. в Галі Горожан на Н. Френклін вулиці.

Наступний виступ плянований у Нью-Йорку дня 18-го грудня ц. р.

„Наш великий майстер танку” — як пише французький критик — побуде в Злучених Державах тільки 10 днів.

переселенчій акції. При добрій волі, при вірі й завзятті — це не важко було б зробити. Скільки українським родинам можна б-тоді принести поміч, можна новий емігрант може це вирахувати з олівцем в руках.

З черги з тим самим проханням звертається Управа Ліги до всіх шкаговецьких українців. На протязі довгих років Шкаговецька громада була прикладом для інших громад. Ми віримо, що ми своєю прапору перешли не віддамо з Шкаго. Ті, що вірять в справедливість своєї справи, й з тою вірою приступають до праці — все можуть зробити й кинуть найбільші перешкоди. Ось всі ми лякалися, що так багато приїжджає людей і нема їх де примістити. Та це

Хто може їхати до Америки?

(Докінчення зі стор. 2-го)

ців в Америці, новоприїзжих імігрантів, які не задовольняються своїм власним приїздом, але й хочуть іншим допомогти приїхати сюди та не шадять на цю справу грошей. Існують, на жаль, також численні приклади егоїзму й байдужості. ЗУАДК іде якнайдалі назустріч новоприїзжим імігрантам, розуміючи їхню важку ситуацію в перших початках перебування в Америці, але хоче бачити їх власну добру волю та охоту виконати своє зобов'язання й вив'язатися не тільки з матеріального, але й морального догугу, що вони його затягли перед рідною переселенчою громадянською установою та своїми земляками, залишеними в Європі.

4) Екзекутива ЗУАДК запрошує й закликає всіх новоприїзжих українських імігрантів ставати членами Злученого Українсько-Американського Допомогового Комітету. Новоприїзжі імігранти, які рекрутуються з української політичної еміграції, отже в самому

принципі мають зрозуміння для ідеалів і ідейних цілей, дадуть своїм членством у ЗУАДК доказ, що вони розуміють величезну вагу організованої української переселенчої акції для українських емігрантів з Європи до Америки. Членська вкладка до ЗУАДК виносить 5 доларів річно: це маленький видаток раз у рік, а при масовому членстві нових імігрантів дало б у сумі можливість ЗУАДК-ві повести далі акцію масового переселення українців з Європи в Америку та спровадити сюди в найбільшчому часі дальших кільканадцять тисяч наших земляків. Екзекутива ЗУАДК хоче, щоб членами ЗУАДК було якнайбільше новоприїзжих імігрантів, бо тоді ЗУАДК зможе найкраще та безпосередньо вплинути в діяльність ЗУАДК та переконатися про його велику роботу.

Злучений Українсько-Американський Допомоговий Комітет

УВАГА! ФІЛАДЕЛФІЯ І ОКОЛИЦЯ!

В НЕДІЛЮ, 11. ГРУДНЯ 1949

— відбудеться: —
В САЛІ ST. VLADIMIR'S AUDITORIUM
1938-40 Germantown Avenue

КОНЦЕРТ

КВІНТЕТУ БАНДУРИСТІВ

під провідом С. Ганушевського

В ПРОГРАМІ 20 пісень Української Повстанської Армії, історичних, народних і жартівливих

Початок 7:30 вечора.

Квитки вступу \$1 для дорослих і 50 центів для дітей.

Приходьте відібрати привіт Рідної Землі!

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ”

Пожертви, надіслані на цю ціль, як теж добровільну доплату до передплати „Свободи”, потверджуємо з подякою проголошенням в цій рубриці.

Ліста: ч. 36.

Відділ:

Жертва:

Відділ:	Жертва:	175	Василь Білик	2.00
George Mychuda	5.00	179	Микола Федчук	2.00
Роман Смігун	5.00	198	Анна Сидор	5.00
М. Кундак, передпл.	2.00	204	Василь Васильович	2.00
Олександр Андрушко	2.00	204	Анна Турани	2.00
Анна Тарас	2.00	219	Stanley Rose Gulick	5.30
Петро Гайна	2.00	220	Анна Снадашко	3.00
Альберт Дачук	2.00	220	Василь Вітушинський	2.00
Філімон Калитчук	1.00	235	Григорій Бульчак	2.00
18 Іван Карибін	5.00	235	Михайло Бобак	2.00
89 Vaga Stephen	2.00	237	Іван Лучак	2.00
89 Петро Славинський	2.00	252	Ілія Германович	1.00
60 Михайло Озіанак	2.00	259	Іван Побудський	2.00
69 Іван Дмитрі	2.00	267	Іван Свтух	2.00
72 Іван Котик	2.00	271	Володимир Насоломний	2.00
83 Андрій Вишнінський	2.00	276	Микола Шибіньський	5.00
94 Йосиф Солотвинович	2.00	292	Посид Корольшин	5.00
97 Іван Долісський	2.00	293	Гудзілок Любослав	2.00
103 Г. Врідзев	1.00	300	Йосиф Кучман	2.00
123 Іван Віленський	8.00	320	Андрій Харитин	2.00
130 Гладка Марія	5.00	325	М. Запесоцький	2.00
130 Якубич	8.00	350	Микола Матрафлі	5.00
130 Лучатко Григорій	8.00	354	Катерина Бахурська	3.00
130 Бурко Настя	2.00	361	Микола і Анна Сенів	3.00
130 Коваленко Микола	2.00	361	Антін Сітка	2.00
130 Лучатко Петро	2.00	361	Михайло Похмурський	2.00
130 Андрусяк Олександ	2.00	375	Іван Чомик	2.00
138 Михайло Когут	8.00	379	Микола Семчишак	1.00
138 Йосиф Пашпек	2.00	383	Теодор Голубешний	2.00
158 Олександ Житинський	2.00	427	Василь Драган	2.00
165 Юрій Ліпчук	3.00	427	Нестор Луда	2.00
165 Марія Пелехатка	2.00	427	Стефан Біда	2.00
		432	Іван Шур	2.00

було на початку. А до сьогоднішнього дня ми прийняли до себе більше переселенців, як це заплянував ЗУАДК. Зараз треба ще на найближчого півроку напружити зусилля. Коли б не всі наші українці в Шиприймають будьяку працю, хочуть усамостійнитися, по

зможі скорше. Щоб могли вповні успішно закінчити переселення українців з Європи

УВАГА! — НЮАРК ТА ОКОЛИЦІ!

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ, відділ в Ньюарку, І СПІЛКА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ АМЕРИКИ, Осередок в Ньюарку, влаштовують

СВЯТО ГЕРОІВ

В НЕДІЛЮ, 11. ГРУДНЯ 1949

в годині 6. вечора

В УКР. ЦЕНТРАЛІ, 180 WILLIAM ST., NEWARK, N. J.

В програмі: реферат, доповіді, інформация та багато доплі: мішального при О.О.Ч.С.С. під диригентурою п. Р. Набережного та мужеського під диригентурою п. М. Добзана. — Вступ за добролюванням латинки.

Панахидя за поляками Герої Української Нації відбудуться в неділю в гр.-катол. та православній церквах.

ВІДЧИТ ПРО КАРПАТСЬКУ УКРАЇНУ

— відбудеться: —

В НЮАРКУ, Н. ДЖ., В САЛІ ЧОРНОМОРСЬКОЇ СГЧИ, 506-508 — 18та Евона

В НЕДІЛЮ, 11. ГРУДНЯ (DECEMBER 11) 1949

точно в годині 2:30 пополудні.

Промовець п. Євген Страхін, недавно прибувши з Європи і поточний свідок теперішніх подій на наших землях, дуже радо буде відповідати на всі запити. Просимо всіх щирих українців за участь.

УВАГА! ФІЛАДЕЛФІЯ! УВАГА!

ВИКОРИСТАЙТЕ ОДИНОКУ НАГОДУ

побачити правдиве, велике танкове мистецтво!

В НЕДІЛЮ, 11. ГРУДНЯ 1949

В UKRAINIAN HALL, 847 N. FRANKLIN ST., PHILA., PA.

КОНЦЕРТ РОМИ ПРИЙМИ

СЛАВНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ТАШЧОРИСТКИ!

Початок в годині 7. вечір.

РОМА ПРИЙМА стало улюбленницею публіки в Канаді — напевно такий самий успіх матиме в ЗДА. ПРИХОДЬТЕ ВСІ — НАПЕВНО НЕ ПОЖАЛІСТЕ!

Українська Філадельфія витас Рому Прийму.

Білеті раніше:

Ukr. Amer. Citizens Ass'n, 847 N. Franklin St., Phila., Pa.

УВАГА! — НЮАРК І ОКОЛИЦЯ!

КОНЦЕРТ

УКРАЇНСЬКОЇ КАПЕЛІ

БАНДУРИСТІВ

під мистецьким провідом

ГРИГОРІЯ КИТАСТОГО

— відбудеться: —

в Ньюарку, Н. ДЖ. MOSQUE Theatre

1020 BROAD ST., NEWARK, N. J.

У ВІВТОРОН, 27. ГРУДНЯ 1949

Початок у годині - - - - - 8:15 вечером

В СПРАВІ РІЗДВЯНИХ ПРИВІТІВ В „СВОБОДІ”

Идучи назустріч загальним бажанням наших громадян, Адміністрація „Свободи” рішила віддати в різдвяному числі газети окремі місця для святкових привітів і побажань. Різдвяне число „Свободи” появиться з датою п'ятниці, 6-го січня 1950 р. та в збільшеному об'ємі. Ціну для оголошень цих побажань встановляється: за привіт-побажання величини одного інча (дюйма-цалі) на одну шпальту (п'ять поодиноких рядків) — \$2.00; 3 інчі на одну шпальту — \$5.00; 1 інч через дві шпальти — \$3.50; 2 інчі через дві шпальти — \$6.00; 3 інчі через дві шпальти — \$8.00 і т. д. В ці величини включаться теж імена, прізвища і адреси. Оголошення різдвяних побажань прохастесь надіслати найпізніше до дня 20-го грудня і разом з грошовою належністю, бо в іншому випадку вони не будуть поміщені.

Треба сподіватися, що наш загаль, як місцевих громадян так і нових імігрантів, скористас з цієї нагоди, щоб дати про себе знати, висловлюючи при цьому свої різдвяні побажання своїм рідним, знайомим і приятелям. Газета, що йде в усі, навіть найдаліш закутні світу та всілякими дорогами проридрас теж залізну залстону, занесе Ващу вістку і Ваш привіт до Ваших рідних і приятелів чи знайомих, справляючи їм радість та збуджуючи в них надію на кращу долю.

Адміністрація „Свободи”.

УКРАЇНСЬКІ СТІННІ КАЛЕНДАРІ

НА

1950

РІК

- У гарних кольорах
- Календаріом друковане українською мовою
- Свята означені чітким червоним друком

Ціна 30 ц. один

На С. О. D. не висилаємо.

Належність треба посылати разом із замовленням.

ОСІНЬ НА ФАРМІ

- 1) Фарма
- 1) Дівчинка збирає цвіти
- 1) Хата, навколо цвіти
- 1) Дівчинка з псом
- 1) Гарний вид фарми. Діти, кури свині, пс
- 1) Діти їдять на сарках у зимову пору
- 1) Салва во вишнях Богу
- 1) Наталка Полтавка
- 1) Тайна вечора
- 1) Матір Божа Неусталою Помочи.
- 1) Святе семейство
- 1) Фарма. Діти годують качин
- 1) Зимовий вид
- 1) Христос добрий пастир
- 1) Серце Ісуса Христа
- 1) Діти, що їх ангел стереже
- 1) Серце Пресвятої Діви Марії
- 1) Свята Родина
- 1) Гарний вид фарми
- 1) Дівчина в білих, ангел охороняє
- 1) Різдво Христове
- 1) Св. Миколай роздає дарунки дітям
- 1) Гетьман Мазепа
- 1) Our Lady Fatima

Замовлення слати на адресу:

„СВОБОДА”

P. O. BOX 346

JERSEY CITY 3, N. J.

Classified Advertising

FOR CLASSIFIED ADS CALL:
Worth 2-3056
2-3057
2-3058

TAILOR EXP'D

Steady

L. GERSEN

3508 Park Ave., Weehawken, N.J.
Only 15 minutes Times Sq.
Union 7-8397

WANT TO RENT OR WILL SHARE
WAREHOUSE AND OFFICE—Upper
Manhattan—Lower Bronx. Require
about 1500 sq. feet, sufficient to garage
3 half-ton trucks, with warehouse space
and office room for 3 desks, several
files. Please give particulars, rent, etc.
Commonwealth Sanitation Co., 3567
Bigelow Blvd., Pittsburgh 13, Pa.

SPECIAL XMAS OFFER
MOTORCYCLES—BICYCLES
SWISS 17-JEWEL WRISTWATCHES
Direct Factory Prices
Write, Phone or Visit
H. Greenberg & Bros., 116 Broad St.
WH 3-7185

HOUSE-TO-HOUSE SALES WORK
Men or Women. Full or Spare Time.
Brand New Item KAMO Tie Press.
Easy to Sell. Real Value. Big Profit.
Can be used in every home.
For further information write:
VIC KAISER PRODUCTS,
P. O. Box 1094, Indianapolis, Indiana.

BOXER PUPPIES FOR SALE,
AKC Registered, Male & Female
OWNER DA 3-6205

ЧЕТВЕРТИЙ КОНГРЕС АМЕРИКАНСКИХ УКРАЇНЦІВ

(Продовження зі стор. 2-го)

Галицька Україна увесь час свого перебування в межах австрійської держави була Північчю українства та всіх відділів національного життя. У столиці Галицької України, у Львові, розвивали свою благодатну діяльність такі великі й важливі для всього українства установи як Просвіта і Національне Товариство ім. Шевченка. Вони й були розбудовані спільними силами західних і східних українців. Ці установи розвивали величезну видавничу діяльність, що обслуговувала духові потреби всього українства.

Галицько-українські політичні партії (національно-демократична, радикальна, християнсько-соціалістична і соціально-демократична) мали в своїх програмах визволення українського народу з-під чужого панування та створення української, соборної незалежної держави.

Національна українська преса, з найстарішим українським щоденником "Діло" на чолі, взяла свій початок і розвивалася теж на Галицькій Землі.

В 1914 р. Галицька виставила український легіон під назвою Українських Січових Стрільців для боротьби за Українську Незалежну Соборну Державу. В 1918 р. зорганізовано Українську Галицьку Армію, яка боролася не тільки Львова й Галичини перед польським загарбницьким наступом, але й здобувала в 1919 р. разом із армією УНР всеукраїнську столицю Київ.

За Польщі Галицька Україна знову виконувала через 20 років свою всеукраїнську національну місію і протиставлялась успішно комуністичному інтернаціоналізму та його диктаторським кривавим експериментам на Східній Україні.

В 1943 р. під час останньої світової війни, зорганізувалась на Західній Україні Українська Повстанча Армія для боротьби з німецькими нацистичними, а потім із більшовицькими окупантами України. Кривавий й героїчний борець за українські землі в червононіми окупантах йде далі.

Ось від такої Галицької України нехай мені буде вільно зложити привіт від Четвертого Конгресу Американських Українців та побажати йому найкращих успіхів у праці для українського національного державного визволення.

ПРОФ. АВГУСТИН ШТЕФАН ВІТАЄ КОНГРЕС ВІД КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

Хвилюючий привіт від Карпатської України склав проф. Августин Штефан. Він говорив:

Карпатська Україна, ця найдавніша на захід висунена і Карпатами від материка відділена українська земля, найдовше жила своїм окремим, специфічним життям і ділила відмінну долю. — Всесвітню політичну вона не орієнтувалась на Захід — лише її було звернене на Схід. Тисячі кіляків літ тому назад, предки закарпатців — білі хорвати, беруть участь під проводом князя Олега Віщого в походах на Царгород, а за часів Володимирів Святого Карпатська Україна є частиною Київської держави. За часів короля Лева, кінцем XIII століття, Карпатська Україна за 40 літ належала до Галицько-Української Держави. Переривання державного зв'язку не зрівняло духовий зв'язок. Карпатсько-українська церква в наступних століттях аж до кінця XIX ст. мала сталі й живі зв'язки з Львовом і Києвом. Карпатсько-український селянин брав віру зі Сходу а розум із західних країн. І ці довгі віки виплекали в душі закарпатського селянина глибоку — містичну любов до Києва, не Золотоверхого, але Святого. Бо закарпатський селянин — може в ще більшій ступені є релігійним, як наші галицькі чи надніпрянські брати.

Київ — всупереч всіляким заборонам властивимих — це святище, про яку не вільно було голосно говорити, хіба в чотирьох очі з Богом. Київ — це тайна недосяжна, незрозуміла, але наша. Тайна, схована в глибині душі, де не могла її знайти профанна цікавість.

Ця любов до Києва веде тих 210 делегатів "Американської Руської Народної Ради" — американців закарпатського походження, що 18 листопада 1918 р. в Скрантоні, Па., голосували за прилучення Закарпаття до України. Але вона стала словом, мотушиною, що потрясло цілою Карпатською Україною 21 січня 1919 в Хусті. Зійшлися там біля 400 делегатів з кожного села Карпатської України по одному, були там заступниками і Пришвинці та Ужгород, що того часу були вже обсажені чеським військом. В Хусті самі були в поготіві полк мадярських гонимців.

Делегати не були переважно селяни, тверді, поважні мужі. Інтелігентів шось із 40. Поставлено питання: Куди нам іти? З ким злучитися? Чи з Мадяриною? Чи з Чехією? Чи з Україною? І тоді зголосився селянин — (якщо пам'ять не забута) Волошук і звернувшись до присутнього представника мадярського уряду — начальника округи Дана: "Не гнівайся за мої слова, але перекажіть панам в будаєшні: Тисячі років жили ми з вами. Були часи добрі, були і злі. Дякуємо за вашу опіку. Але ви зрозумійте — тепер нас Мати кличе і Ми її діти, хочемо до Матері!" І як один муж кричали селянські делегати: "До Києва хочемо! З Києвом хочемо жити!"

Слова ці 20 років пізніше були закріплені кров'ю Закарпатських Січовиків і рішенням представників цілої Карпатської України, послав першого Карпатського Українського Союзу.

Світлий Конгрес! Доля так хотіла, що сьогодні ми всі разом, але наш Святий Київ поневолений, і над ним знушається лукавий. Передаючи Вам, Світлий Конгрес, ширший привіт від синів Срібної Землі, передаю Вам і їх послання: Моліться, і зробіть все, щоб Господь Бог вислухав наші щоденні молитви і визволив наш Святий Київ від лукавого.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

(Докінчення зі стор. 3-го).

каго, але тільки десята частина з поміж них, зложили від кожної душі по 5 доларів, то це дало б змогу ЗУАДК спроводити до Америки 500 українських родин. Вважаймо, щоб не встидали ми самі себе, коли втратимо таку чудову нагоду збільшити наші ряди, молодими, свідомими й працелюбними людьми. Час не спить квота вичерпується й потім, після закінчення переїзду 205 тисяч скитальців, не матимемо найменших можливостей допомогти своїм. Тому Управа Ліги просить всіх українців міста Шікаго, щоб жертвували на Переселенний Фонд ЗУАДК. А вже гріхом буде, коли є такі українці, що мають гроші, а не хочуть заплатити переїзд своїм рідним або знайомим.

Переїздові оплати, тобто зворот за переїзд з порту висадки до Шікаго, слід вичислювати на руки пані Івонні Подолі, або пані Катерині Гузаль. Одна з наших невиспущених опікунів, завжди урядую в середі або п'ятилицю, в домі Відділів Українського Народного

Союзу при Вестерн Евню 843-45. Там же можуть приносити пожертви всі українці міста Шікаго. Урядники Ліги полагують справи від год. 7.30 вечора, як вже подано — в середі й п'ятниці кожного тижня. Переїздові кошти від дорослої особи виносять 50 доларів, а за дитину 25 доларів.

Отже просимо ще раз, всіх українців, що в їхніх грудях бється українське серце — щоб виконали свій великий історичний обов'язок.

Просимо також зголошувати вільні помешкання, бо ще велика кількість наших переселенців живе в Домі Відділів УНСоюзу і рівночасно зголошувати просимо вільні місця праці.

В. Ш.

БРУКЛІН, Н. Й.

Урочиста Академія.

Святоточна Академія, яка відбулась 13 листопада ц. р. у Брукліні, була передусім замітна тим, що її організатори поклали 31. роковини Листопадового Зриву з 75-ми роковинами Наукового Товариства ім. Шевченка. Це дало змогу слухачам, що виповнили по береги сально, вислухати цікавого реферату д-ра Я. Падого про НТШ, а само НТШ одержало зі збірки, переведеної на сцені п. Ю. Павчаком, по-верх дві і пів сотки доларів.

На концерті виступили місцеві й новоприїзжі сили. З місцевих на першому місці треба згадати про виступ хору молоді при Бруклінській церкві під орудою п. Остава Улицького, якому прилюдно подякував п. Ю. Павчак за заслуги. Але найбільше призначення викликає ідеяність та любов до рідної пісні Бруклінської молоді, вже американських уроженців, яка не лише на цій Академії виступила з таким успіхом, але й заповіла дальші свої публічні виступи.

З солов'їями і дуетами виступили Лев Рейнарович (баритон), який знову зібрав рясні оплески, і п-ні Галя Хамула (ліричний сопран), яка "лідила" публіку цим своїм першим виступом, до сліз зворушуючи її тонкою інтерпретацією двох стрілецьких пісень М. Гайворонського. П-ні Лідія Крушельницька виступила цим разом — з однаковим великим успіхом — у ролі співачки, а декляматорки, підкреслюючи своєю рецитатією всю красу кількох віршів О. Олеса. Вокальну частину концерту доповнив музичною точкою професор В. Цісік (скрипка), знайомлючи американську публіку — вперше з "Українською Рапсодією" Лисенка та варіантами Н. Поголячека народної

ЛЕВ РЕЙНАРОВИЧ

відомий оперовий співак, виступив у ролі Скарпія в опері Пуччіні "Тоска" дня 11 грудня ц.р. в Шуберт-театрі в Нью-Гейвен, Конн. Оперу виставляв "Експериментальний Театр Конетикат", заангажувавши знамениті сили. Американська преса згадує за п. Рейнаровича як українця, недавнього скитальця, та дуже доброго співака. Заповідають теж дальші виступи цього артиста в операх "Паяци" (Леонкавалло) та "Кавалерія Рустікана" (Маскані). Треба надіятись, що українці з Нью-Гейвен та околиці скористають з цієї нагоди почути нашого артиста-співака, що є членом У. Н. Союзу та часто виступає на різних українських, патріотичних імпрезах.

пісні "Бувай ми здорова". До великого успіху концерту у великій мірі причинились о. Антін Борса, який аранжував на дует дві відомі пісні Льва Лелюка й М. Гайворонського "Журавлі" і "Коли ми вмирили" та п. Н. Поголячек, що зладив спеціально для цієї Академії фортепіанний дует з двох точок хору. Від о. А. Борси українська публіка почує ще оригінальні композиції, а п. Поголячек, голова СУПРОМ-у, є новим цінним набутком для музичного життя в Америці. Фортепіанний дует з двох точок концерту, однак солов'їями, як дуету й хору, спочивав у руках п-ні Лідії Осінчук, який належить за цю чималу працю і її майстерне виконання окрема подяка.

Присутній.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис "Свобода".

ЗБОРНІ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

NORTHAMPTON, PA. — St. Olga's Lodge 318 will hold its yearly meeting and election of officers on Sunday, December 11, in the Church basement at 1:30 P. M. All members are urged to attend. — S. Sayuk, Sec'y.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Тов. ім. Богдана Хмельницького, від 133, відбуває річні збори 10. грудня в годині 8. вечір, в Українській Централі, 180 William St. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо буде вибір уряду на 1950 рік. — А. Сурма, пр.: І. Андрійчук, секр.

БРИСТОЛ, КОНН. — Тов. ім. Івана Франка, від 390, повідомляє своїх членів і членяць, що річні збори відбуваються в неділю, 11. грудня в Українській Домі при Мінніок-уї, в годині 2:30. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо буде вибір уряду на 1950 рік. Котрий член не встиг на збори заплатити кару 2 дол. — За уряд: П. Вугрин, секр.; М. Якович, предс.

WHITESTONE, N. Y. — Тов. Провста, від 120, повідомляє, що річні збори відбуваються в суботу, 10-го грудня, в год. 8. вечір, під ч. 149-20 — 9-та Еве. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо є важні справи до полагодження і буде вибір уряду на наступний рік. Невиявившись член підлягає карі згідно зі статутом. — М. Дзярський, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. — Тов. ім. Тараса Шевченка, від 156, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбуваються в неділю, 11. грудня, точно в годині 1:30. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо буде вибір уряду на 1950 рік. — За уряд: П. Загоречний, предс.; Ф. Трось, кас.; В. Новак, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Місячні збори Тов. Мир, від 324, відбуваються в суботу, 10. грудня, точно в год. 8. вечір, під ч. 800 N. 23-та ул. Просимо всіх членів прийти на збори в означений час. — За уряд: Г. Грогочук, предс.; П. Максимович, кас.; Т. Вучко, секр.

МОНЕСЕН, ПА. — Бр. св. Петра і Павла, від 338, повідомляє всіх своїх членів, що братські річні збори відбуваються в неділю, 11. грудня, в годині 1. пополудні, в Укр. Клубові Галі при Скундайкер і другій вул. Просимо дозволити членів виявляти свої висидки, інакше будуть суспендовані. Просимо всіх членів прийти численно на збори, бо буде річний звіт і вибір уряду на 1950 рік. — За уряд: М. Салак, предс.; П. Кудлик, кас.; Е. Піпюк, секр.

ШІКАГО, ІЛ. — Бр. св. Стефана, від 221, повідомляє своїх членів і членяць, що місячні збори відбуваються в неділю, 11. грудня, в год. 12. пополудні, в Домі Від. У. Н. Союзу, 845 N. Western Ave. Просимо всіх членів і членяць до численної участі в зборах. На зборах буде поданий точний звіт делегата Четвертого Конгресу Ам. Українців. — Ф. Васильовський, предс.; Д. Максимюк, кас.; Т. Шікула, секр.

ПОШУКУВАННЯ

ФЕЦЬКА ДОРУЛА село Дошно, пов. Сянок (Лемківщина), син Андрія і Анастасії з дому Зубар, пошукує **МАРІЯ ХОМКО** з дому Дорула. Хто знає про неї, або він самий, хай ласкаво зголоситься на адресу:

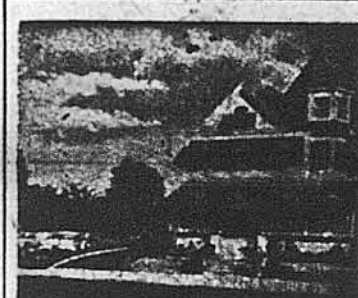
MARIA CHOMKO,
S. A. Banks Co.
Dumas, Arkansas

Родичі пошукують "СТАНІСЛАВА ПАСТЕРНАКА", котрий був заручений німцями в 1944 році з Дрогоби-ча. Хто знає про неї, або він самий, прошує писати на адресу:

PASTERNAK IWAN
Kinston, N. C.

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребання по \$150
ціна так низька як
ОВСЛАТ НАЙКРАПІВ

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer.
437 E. 5th St., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

Comfortable air conditioned
Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
801 SPRINGFIELD AVENUE,
NEWARK, N. J.
and IRVINGTON, N. J.
Essex 5-5555
OUR SERVICES ARE AVAILABLE
ANYWHERE IN NEW JERSEY

ПЕТРО ПРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами
в BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK і ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET
NEW YORK CITY
Tel. ORchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPPEL
707 PROSPECT AVENUE
(cor. E. 155 St.)
Brooklyn, N. Y.
Tel. MErose 5-6577

ПРОГУЛЬКУ ДО ПОЛЬЩІ

модерним кораблем "БАТОРИ"

ДНЯ 17-го КВІТНЯ 1950. ПОВОРІТ ДНЯ 27-го ЧЕРВНЯ

АБО 25-го ЛІПНЯ 1950.

Ціна шифкарти, в обі сторони, від \$370.00 вгору.

Продаємо шифкарти та полагоджуємо всі формальності.

Зголошуйтеся негайно до:

TRANS-OCEAN TRAVEL AGENCY

309 EAST 14th STREET, NEW YORK 3, N. Y.

Phone: ALGONQUIN 4-8254

Петро Бартків, завідаєтель.

ТИХ, ЦО ПОТРЕБУЮТЬ ОДЯГУ

повідомляю, що мій магазин нових і вживаних одягів
маринаркових, плащів або окремих шароварів находит-
ся під ч.:

774 - 9th Ave.

(між 51 і 52 вул.), NEW YORK CITY

Добра нагода для тих, що приїжджають з Європи і не мають
доволі грошей набути нові убрання. Маю одяги добрі і по дешевій
ціні. Ручу за добру обслугу.

ГРИГОРІЙ АНДРУХІВ

власник складу одягів

ANDREWS CLOTHING STORE

КОМАР!
ЖИВАЯ ГУМОРОВІ І САТИРИ

Купуйте!
ціна одного
числа 15 центів
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця
В АНТАЛІ АВОТРАЛІ РІЧНО 25 ШІЛ., ПОДИНОКЕ ЧИСЛО 1 ШІЛ.
В ІНШИХ КРАЇНАХ РІВНОВАРІСТЬ З 3 АМЕР. ДОЛАРИВ.
"КОМАР" ВИДАЄ АДРЕСА: "КОМАР" BOX 3597 ST. B.
В-1 ТИКТОРА В ВІННІПЕГІ WINNIPEG, MAN. CANADA
"Ано Комара читає, забудьте радість має!"

ШИФКАРТИ ПРОДАЄМО НА ВСІ КОРАБЛІ

ГРОШІ досилаємо до всіх країв і виплачуємо на остан-
ній пошті.
АФІДЕВІТИ, петції та інші потрібні документи на спро-
вадження кривних і знайомих до Америки зі скитальцями та інших країв.

ПРОДАЄМО доми та всякого роду бизнес.

У всіх справах звертайтеся до звісного

НОТАРІАЛЬНОГО БЮРА.

S. KOWBASNIUK

277 EAST 10th ST., Near Ave. A NEW YORK 3, N. Y.

ТАРЗАН, ч. 2235. Тарзан будиться.

Коли доктор впорскував лік,
Тарзанова боротьба послаба-
ла і він попав у просоння.

За кілька годин він очунав,
однаке не міг пригадати собі,
хто він і чому якась дівчина
йому допомагала.

Якась дивна й дика лють о-
панувала його. Тоді він вхо-
пив дівчину...

— й кинув нею впоперек
кімнати.